

PROCES-VERBAL

nr. 25

*al ședinței din 27 septembrie 2024, cu începere de la ora 15:00,
a Consiliului de supraveghere și dezvoltare (CSD) al furnizorului
public național de servicii media Compania „Teleradio-Moldova”*

La ședința Consiliului de supraveghere și dezvoltare au participat:

Arcadie Gherasim, președintele CSD

Sergiu Stanciu, secretarul CSD

Maria Șleahtițchi, membră CSD

Corneliu Popovici, membru CSD

Aurelian Dănilă, membru CSD

Loretta Handrabura, membră CSD

Irina Mațenko, membră CSD

Invitați:

Corneliu Durnescu, director general adjunct (televiziune)

Cornel Ciobanu, director general adjunct (radiodifuziune)

Andrei Zapșa, director general adjunct (dezvoltare)

Ședința este prezidată de **Președintele CSD, Arcadie Gherasim**. Dânsul anunță că sunt prezenți suficienți membri, astfel ședința este deliberativă (în absența dnei **Irina Mațenko** care se va alătura pe parcurs) și supune votului ordinea de zi:

ORDINEA DE ZI:

- 1. Regulamentul Radio Moldova privind organizarea și desfășurarea dezbaterilor electorale în campaniile electorale pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024.*
- 2. Regulamentul TV Moldova 1 privind organizarea și desfășurarea dezbaterilor electorale în campaniile electorale pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024.*

S-a votat: „PENTRU” – 7 (Arcadie Gherasim, Sergiu Stanciu, Irina Mațenco, Loretta Handrabura, Corneliu Popovici, Maria Șlehtițchi, Aurelian Dănilă)

1. Regulamentul Radio Moldova privind organizarea și desfășurarea dezbaterilor electorale în campaniile electorale pentru alegerea Președintelui R. Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024.

Corneliu Popovici, membru CSD, a sugerat invitarea juristei (Dna Tatiana Lupașco) pentru a participa în cadrul ședinței.

Președintele CSD, Arcadie Gherasim, a adus la cunoștință că în procesul verbal al Comitetului Managerial nr. 17, din 25 septembrie 2024, jurista a declarat că nu are obiecții de ordin juridic la prezentele regulamente.

DI Cornel Ciobanu, director general adjunct (radiodifuziune), a prezentat principalele prevederi ale regulamentului:

- Este elaborat pe baza legislației și regulilor aprobate de Comisia Electorală Centrală pentru buna desfășurare a dezbaterilor.
- Vor fi 9 emisiuni de dezbateri (5 pentru referendum și 4 pentru prezidențiale), programate să înceapă pe 7 octombrie 2024, la Radio Moldova, ora 17:00.
- Candidații la funcția de președinte vor avea 15 minute pentru a-și prezenta platforma, a răspunde întrebărilor și a participa la dezbateri libere.
- Participanții la dezbaterile pentru referendum vor avea câte 12 minute, pentru diferite rubrici ale dezbaterilor, întrebări-răspunsuri și minutul final.
- Dezbaterile vor fi organizate în limba română, atât întrebările, cât și răspunsurile.

Dna Loretta Handrabura, membră a CSD, a solicitat clarificări cu privire la raționamentul din spatele alocării a 5 emisiuni pentru referendum și 4 pentru alegerile prezidențiale.

DI Cornel Ciobanu a explicat că acest lucru se datorează faptului că sunt 15 participanți la referendum și 11 la prezidențiale.

DI Corneliu Popovici, la punctul referitor la reprezentanții candidaților care pot participa la dezbateri, a propus completarea cu prevederi care să permită participarea la dezbateri a persoanelor mandatate de către candidații electorali.

Dl Cornel Ciobanu, director general adjunct (radiodifuziune) a menționat că nu are obiecții, însă a subliniat că această formulare este preluată din regulamentul aprobat de Comisia Electorală Centrală.

Dna Loretta Handrabura a solicitat clarificări cu privire la modul în care participanții la dezbateri vor fi atenționați asupra folosirii unui limbaj necenzurat sau a unui comportament neadecvat. A întrebat dacă aceștia vor fi informați verbal de către moderator sau și prin semnătură. A menționat că ar fi util să li se reamintească pe parcurs că nu sunt acceptate limbajul licențios și atacurile la persoană.

Dl Cornel Ciobanu a precizat că participanții vor fi avertizați înainte de organizarea dezbaterilor, iar la transmiterea invitațiilor vor primi regulamentul și desfășurătorul, fiind informați despre toate regulile.

Dl Corneliu Popovici a abordat problema limbii în care urmează să se desfășoare dezbaterile.

Dl Cornel Ciobanu a subliniat că, pentru a preveni răspândirea mesajelor de ură sau dezinformare, dezbaterile sunt obligate să se desfășoare în limba română.

Președintele CSD, dl Arcadie Gherasim, a reamintit de decizia nr. 47 din 10 noiembrie 2023 a CSD, care este obligatorie pentru toți. Punctul 2 din această decizie prevede că „directorul general Vladimir Țurcanu va asigura includerea în declarațiile de politică editorială pentru campaniile electorale viitoare a unor soluții alternative pentru cazurile în care concurenții electorali prezenți la emisiunile de dezbateri la IP Teleradio-Moldova vor dori să transmită mesaje în altă limbă decât româna”. De asemenea, dl Arcadie Gherasim a făcut referire la rezoluția Parlamentului European din 13 noiembrie 2018 privind standardele minime pentru minorități și a propus găsirea unei soluții care să elimine această restricție lingvistică.

Dl Arcadie Gherasim a propus, pentru punctul 3 al regulamentului privind alegerea președintelui și pentru referendum, următoarea formulare: „Dezbaterile electorale la Radio Moldova se desfășoară în limba română, atât întrebările, cât și răspunsurile concurenților, cu excepția celor 2 minute de final, în care concurentul electoral sau reprezentantul acestuia poate adresa electoratului un mesaj în limba pe care o preferă.”

Pentru regulamentul referendumului republican constituțional, la punctul 3, a propus o formulare similară: „Dezbaterile electorale la Radio Moldova se desfășoară în limba română, atât întrebările, cât și răspunsurile participanților la referendum, cu excepția minutului final, în care participantul la referendum sau reprezentantul acestuia poate adresa electoratului un mesaj în limba pe care o preferă.”

La punctul 10, alineatul 1, **dl Arcadie Gherasim** a propus schimbarea expresiei „prezentarea platformei” în „prezentarea platformei electorale”.

La punctul 11, a sugerat înlocuirea termenului „rubricile” cu „rundele”.

2. Regulamentul TV Moldova 1 privind organizarea și desfășurarea dezbaterilor electorale în campaniile electorale pentru alegerea Președintelui Republicii Moldova și a referendumului republican constituțional din 20 octombrie 2024

DI Corneliu Durnescu, director general adjunct (televiziune) a menționat că atât dezbaterile la radio, cât și cele la televiziune vor urma, în mare parte, aceleași reguli. Diferența constă în faptul că dezbaterile la televiziune vor avea loc la ora 19:00.

DI Corneliu Durnescu a indicat că există o soluție legată de limba în care se desfășoară dezbaterile, pe lângă cele 15 minute de dezbateri, concurenții au 5 minute gratuite în care se pot adresa în orice limbă doresc, cu condiția ca mesajul să fie titrat în limba română. Astfel, concurenții au posibilitatea de a se adresa în limba minorităților. În plus, aceștia beneficiază zilnic de un minut de publicitate gratuită, în care se pot adresa tot în limba minorităților.

De asemenea, **DI Corneliu Durnescu** a subliniat că, fiind un post public, instituția poartă responsabilitatea asupra conținutului difuzat atât la televiziune, cât și la radio. Nu este suficient să presupunem că nimeni nu are intenții rele, ci trebuie să ne asigurăm de acest lucru. A exprimat, de asemenea, îngrijorarea cu privire la modul în care se poate verifica, în timpul unei transmisii live, că mesajul de final al participantului la dezbateri nu incită la ură, război sau alte acțiuni dăunătoare.

DI Sergiu Stanciu, membru CSD a declarat că susține propunerea conducerii IP „Teleradio-Moldova”, așa cum a fost exprimată anterior.

Maria Șlehtițchi, membră a CSD, a menționat că, deși înțelege poziția domnului Gherasim și a conducerii, consideră că este important să se evite orice posibile acuzații. Ea a subliniat că dezbaterile sunt esențiale și că, dacă participanților nu li se oferă un minut la final pentru a se adresa în limba dorită, acest lucru ar putea afecta imaginea Teleradio-Moldova. În contextul unor situații politice fragile, trebuie analizate cu atenție toate subtilitățile pentru a preveni nemulțumiri.

DI Cornel Ciobanu a precizat că, în invitația trimisă participanților, se menționează clar că prin participarea la dezbateri, aceștia acceptă regulamentul stabilit.

Dl Corneliu Popovici a susținut propunerea dlui Arcadie Gherasim de a permite la final exprimarea în limba dorită de către participanți, afirmând că este una rațională și înțeleaptă. În caz contrar, există riscul de a oferi din nou motive pentru speculații și critici la adresa „Teleradio-Moldova”.

Dl Ciobanu a sugerat ca în alineatul 2 al punctului 11, sintagma „12 minute” să fie înlocuită cu „13 minute”.

Președintele CSD, dl Arcadie Gherasim, a supus votului decizia.

Se aprobă:

- 1. Modificarea punctului 3 din Prevederile generale ale regulamentului privind organizarea dezbatelor în campania electorală pentru alegerea președintelui Republicii Moldova în următoarea redacție: „Dezbaterile electorale la Radio Moldova sunt realizate în limba română – atât întrebările cât și răspunsurile concurenților, cu excepția minutului de final, acordat concurentului electoral sau reprezentantului acestuia, în care se poate adresa electoratului în limbile minorităților etnice din Republica Moldova”.*
- 2. Modificarea punctului 3 din Prevederile generale ale regulamentului privind organizarea dezbatelor în campania electorală pentru referendumul constituțional în următoarea redacție: „Dezbaterile electorale la Radio Moldova sunt realizate în limba română – atât întrebările cât și răspunsurile concurenților, cu excepția minutului de final, acordat concurentului electoral sau reprezentantului acestuia, în care se poate adresa electoratului în limbile minorităților etnice din Republica Moldova”.*

S-a votat: „PENTRU” - 6 (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Corneliu Popovici, Maria Șleahtițchi, Aurelian Dănilă, Irina Mațenko)

S-a votat: „ÎMPOTRIVĂ” – 1 (Sergiu Stanciu)

Președintele CSD, dl Arcadie Gherasim, a supus votului decizia.

Se aprobă:

- 1. Modificarea punctului 3 din Prevederile generale ale regulamentului privind organizarea dezbatelor în campania electorală pentru alegerea președintelui Republicii Moldova în următoarea redacție: „Dezbaterile electorale la TV Moldova 1 sunt realizate în limba română – atât întrebările cât și răspunsurile concurenților, cu excepția minutului de final, acordat*

concurrentului electoral sau reprezentantului acestuia, în care se poate adresa electoratului în limbile minorităților etnice din Republica Moldova”.

- 2. Modificarea punctului 3 din Prevederile generale ale regulamentului privind organizarea dezbatelor în campania electorală pentru referendumul constituțional în următoarea redacție: „Dezbaterile electorale la TV Moldova 1 sunt realizate în limba română – atât întrebările cât și răspunsurile concurenților, cu excepția minutului de final, acordat concurrentului electoral sau reprezentantului acestuia, în care se poate adresa electoratului în limbile minorităților etnice din Republica Moldova”.**

S-a votat: „PENTRU” - 6 (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Corneliu Popovici, Maria Șlehtițchi, Aurelian Dănilă, Irina Mațenko)

S-a votat: „ÎMPOTRIVĂ” – 1 (Sergiu Stanciu)

Președintele CSD, dl Arcadie Gherasim, a supus votului decizia.

Se aprobă:

- 1. Modificarea punctului 2 din punctul 11 al ambelor Regulamente ”12 minute” se substituie cu „13 minute”.**

S-a votat: „PENTRU” - 7 (Arcadie Gherasim, Loretta Handrabura, Corneliu Popovici, Maria Șlehtițchi, Aurelian Dănilă, Irina Mațenko, Sergiu Stanciu)

Președintele CSD
Arcadie Gherasim

Secretarul CSD,
Sergiu Stanciu